

Hyödyt irti osallistumisesta

Kansallinen demokratiapäivä 23.9.2025
Hannu-Pekka Ikäheimo, Ohjelmajohtaja, Sitra

Tausta

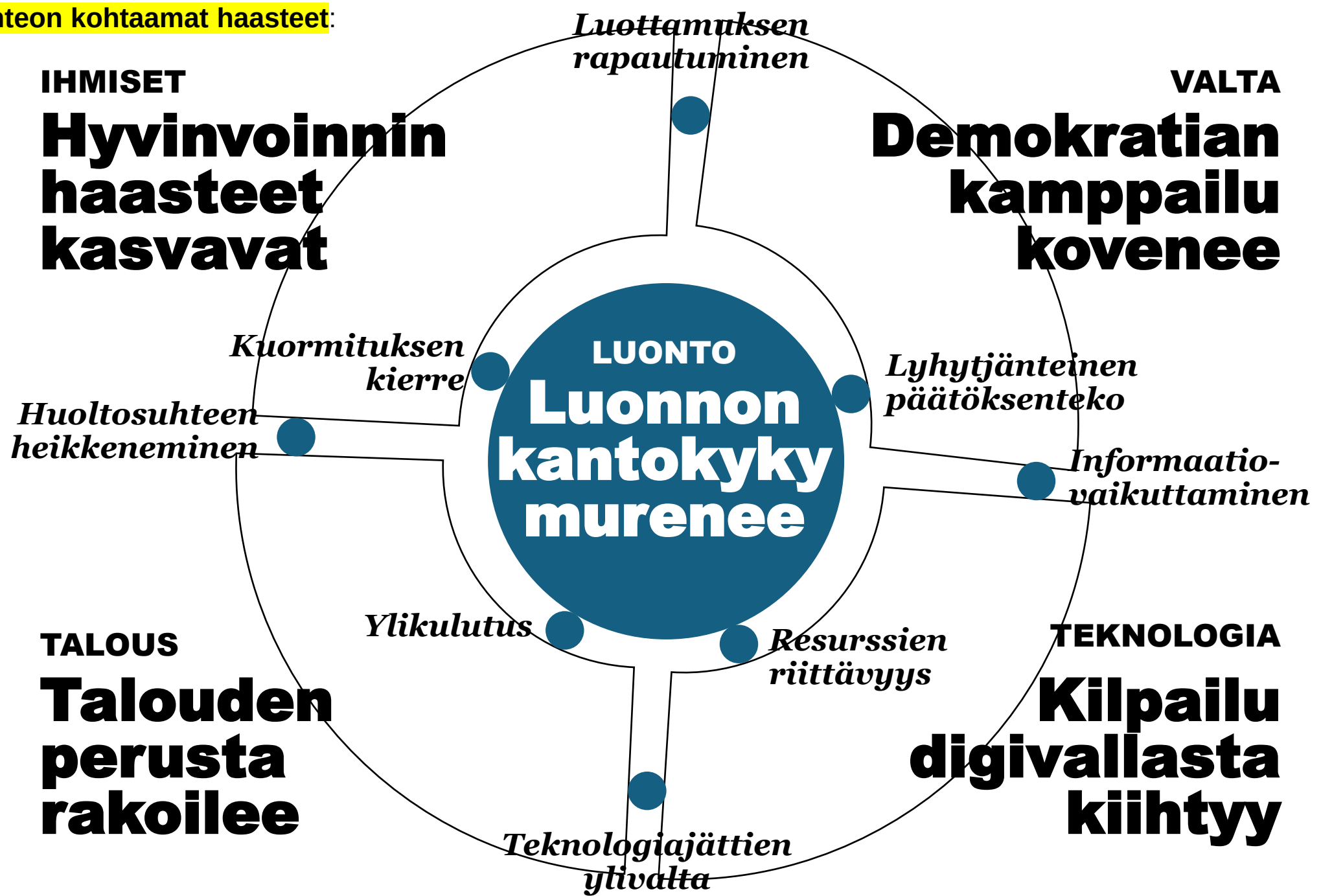
Sitra Demokratiatyö 2022–2025

- **Iso panostus menetelmäkehitykseen:** Yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueiden, valtionhallinnon ja järjestöjen kanssa yli 40 toteuttua kokeilua eri puolilla Suomea.
- **Kyvykkyyksien kasvattaminen:** tukea, koulutuksia ja oppimateriaaleja osallistumisten suunnitteluun, menetelmien käyttöönottoon ja vaikuttavuuden arviointiin.
- **Infrastruktuurin kehittäminen:** tuki lainsäädäntöprosessien digitalisoinnille, ohjeet satunnaisotannan tilaamiselle (DVV), palveluntarjoajien koulutukset, avoimen lähdekoodin yhteisö (Voxit)

Legacy

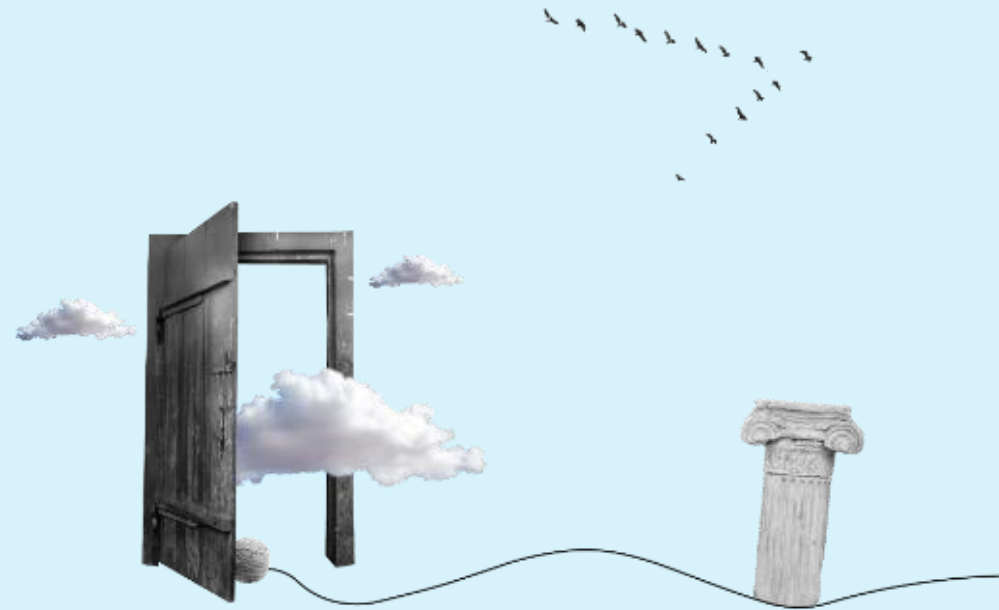

Päätöksenteon kohtaamat haasteet:

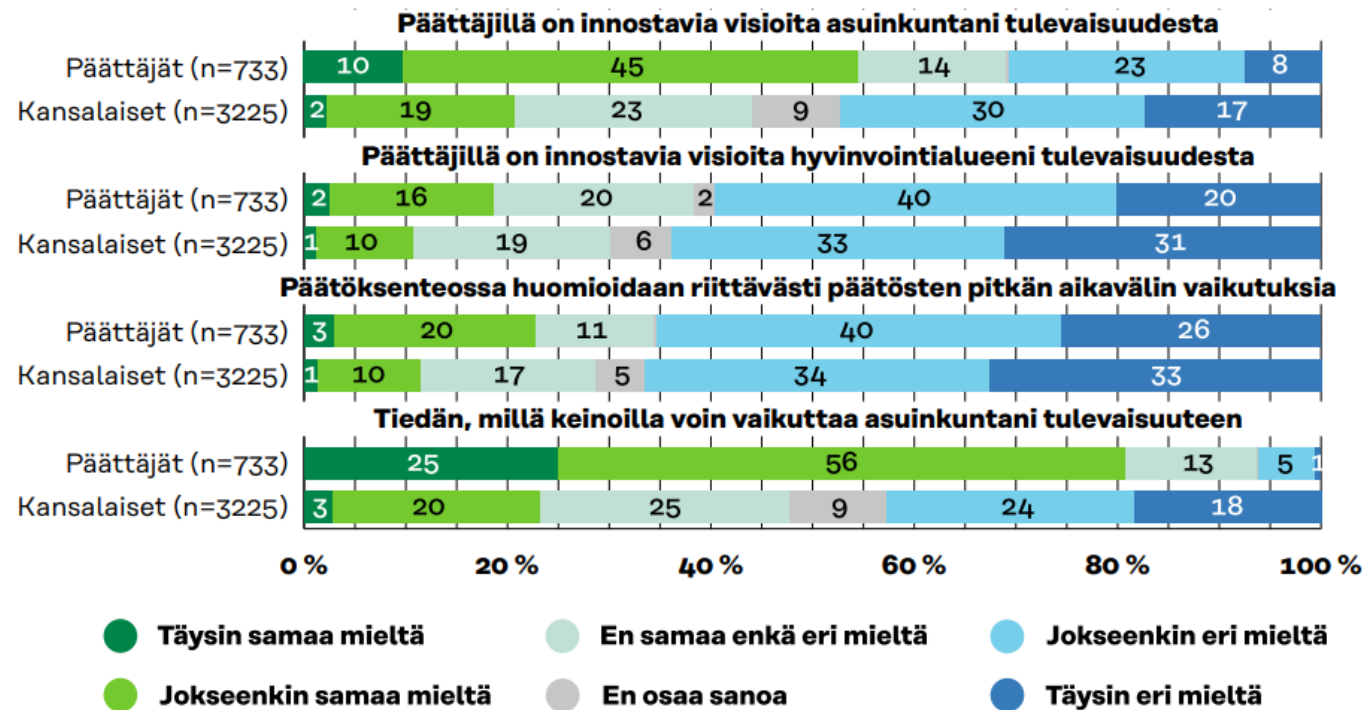
Toinen iso kysymys: Miten säilytämme luottamuksen julkiseen valtaan päällekkäisten kriisien ajassa?

- OECD:n vuoden 2024 luottamustutkimus osoittaa, että **niiden joukko, jotka luottavat julkiseen valtaan on jo pienempi (39%) kuin niiden, jotka ovat luottamuksen menettäneet (44%)**
- OECD:n tutkimusten mukaan suurimmat vaikutukset luottamukseen ovat saavutettavissa ihmisten toimijuutta vahvistamalla. **69% heistä, jotka kokevat vaikutusmahdollisuutensa hyviksi, luottaa julkiseen valtaan, kun taas vain 22% heistä, jotka kokevat vaikutusmahdollisuutensa heikoiksi.**

Tulevaisuusbarometri 25: Vain 15% kansalaisista kokee voivansa vaikuttaa asuinkuntansa tulevaisuuteen

Kuva 8: Päättäjien ja kansalaisten mielipiteitä väittämistä

Oppoja

Tunnistamiamme kehityssuuntia

Suomessa on paljon laadukasta osaamista kansalaisten mukaan ottamiseen. Osaaminen vain täytyisi saada kokonaisvaltaisemmin käyttöön ja hyödyttämään strategisesti keskeisiä päätöksiä.

- **Osallistumisen vaikutusten arviointi ja mittarointi:** tarvitaan kansallinen mittaristo ja vertailutietoa – auttaa priorisoimaan. *Keskeistä mitata myös hyötyjä valmistelulle ja päätöksenteolle.*
- **Koordinaation vahvistaminen:** viestin kulun ja työnjaon selkiyttäminen eri toimijoiden ja hallinnon tasojen välillä.
- **Osaamisen kehittäminen:** osallistaminen vahvemmin osaksi substanssivalmistelua. Tarvitaan selkeämpi osallistumismenetelmien työkalupakki ja sen integroiminen osaksi valmistelu- ja päätöksentekoprosesseja.
- **Yhteistyön kehittäminen puolueiden kanssa ja puolueiden sisällä:** Virkakunnan lisäksi puolueissa täytyy syntyä halu puolustaa ja uudistaa demokratiaa.